

Spauda ir informacija

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 141/20
2020 m. lapkričio 19 d., Liuksemburgas

Sprendimas byloje C-663/18
*BS ir CA / Ministère public ir
Conseil national de l'ordre des pharmaciens*

Valstybė narė negali uždrausti prekiauti kitoje valstybėje narėje teisėtai pagamintu kanabidioliu (KBD), jei jis išgautas iš viso *cannabis sativa* augalo, o ne vien iš jo pluošto ir sėklų

Vis dėlto šis draudimas gali būti pateisinamas visuomenės sveikatos apsaugos tikslu, tačiau turi neviršyti to, kas būtina šiam tikslui pasiekti

B S ir C A yra buvę bendrovės, kurios veikla – prekyba elektroninėmis cigaretėmis, kuriose yra kanabidiolio (KBD), kanapėse (arba *cannabis sativa*) esančios prie kanabinoidų priskiriamos medžiagos, aliejaus, ir jų platinimas, vadovai. Nagrinėjamu atveju KBD buvo pagamintas Čekijos Respublikoje iš teisėtai auginamų visų kanapių augalų, įskaitant lapus ir žiedus. Paskui jis buvo importuotas į Prancūziją ir pateiktas elektroninių cigarečių kapsulėse.

B S ir C A iškelta baudžiamoji byla, nes pagal Prancūzijos teisės aktus¹ komerciniais tikslais gali būti naudojamas tik kanapių pluoštas ir sėklos. *Tribunal correctionnel de Marseille* (Marselio baudžiamųjų bylų teismas) jiems skyrė 18 ir 15 mėnesių laisvės atėmimo bausmę, atidedant jos vykdymą, ir po 10 000 EUR baudą; jie pateikė apeliacinius skundus *Cour d'appel d'Aix-en-Provence* (Provanso Ekso apeliacinis teismas, Prancūzija). Šiam teismui kyla klausimas dėl Prancūzijos teisės aktų, pagal kuriuos draudžiama prekiauti kitoje valstybėje narėje teisėtai pagamintu KBD, kai jis išgautas iš viso *cannabis sativa* augalo, o ne vien iš jo pluošto ir sėklų, atitiktis Sąjungos teisei.

Šios dienos sprendime Teisingumo Teismas konstatavo, kad pagal Sąjungos teisę, visų pirma pagal laisvą prekių judėjimą reglamentuojančias nuostatas, draudžiamos tokios nacionalinės teisės nuostatos, kaip nagrinėjamos pagrindinėje byloje.

Pirma, Teisingumo Teismas nusprendė dėl nagrinėjamai situacijai taikytinų teisės aktų.

Jis atmetė reglamentus dėl bendrosios žemės ūkio politikos². Šie antrinės teisės aktai taikytini tik Sutarčių I priede nurodytiems „žemės ūkio produktams“. Tačiau KBD, išgautas iš viso *cannabis sativa* augalo, kitaip nei, pavyzdžiui, žaliavinė sėjamoji kanapė, negali būti laikomas žemės ūkio produktu. Todėl jis nepatenka į šių reglamentų taikymo sritį.

Vis dėlto Teisingumo Teismas pažymi, kad nuostatos, reglamentuojančios laisvą prekių judėjimą Sąjungos viduje (SESV 34 ir 36 straipsniai) taikomi, nes pagrindinėje byloje nagrinėjamas KBD nelaikytinas „narkotine medžiaga“. Prieš priedamas prie tokios išvados Teisingumo Teismas pirmiausia primena, kad narkotinėmis medžiagomis prekiaujantys asmenys negali remtis judėjimo

¹ *Arrêté du 22 août 1990, portant application de l'article R. 5132-86 du code de la santé publique pour le cannabis* (1990 m. rugpjūčio 22 d. Nutarimas, kuriuo įgyvendinamas Visuomenės sveikatos kodekso R. 5132-86 straipsnis dėl kanapių) (JORF, 1990 m. spalio 4 d., p. 12041), išaiškintas 2018 m. liepos 23 d. Teisingumo ministerijos aplinkraštyje Nr. 2018/F/0069/FD2 dėl teisinio režimo, taikytino įstaigoms, siūlančioms visuomenei parduoti kanapių produktus (*coffee shops*).

² 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1307/2013, kuriuo nustatomos pagal bendros žemės ūkio politikos paramos sistemas ūkininkams skiriamų tiesioginių išmokų taisyklės ir panaikinami Tarybos reglamentas (EB) Nr. 637/2008 ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 73/2009 (OL L 347, 2013, p. 608), ir 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 (OL L 347, 2013, p. 671).

laisvėmis, nes tokia prekyba draudžiama visose valstybėse narėse, išskyrus griežtai kontroliuojamą prekybą siekiant šias medžiagas naudoti medicinos ir mokslo tikslais.

Teisingumo Teismas taip pat pažymi, kad apibrėžiant sąvokas „narkotikas“ ar „narkotinė medžiaga“ Sąjungos teisėje³ nukreipiama į dvi Jungtinių Tautų konvencijas: Psichotropinių medžiagų konvenciją⁴ ir Bendrąją narkotinių medžiagų konvenciją⁵. KBD nenurodytas pirmojoje iš šių konvencijų ir, nors, pažodžiui aiškinant antrąją iš jų, šią medžiagą, kaip kanapių ekstraktą, būtų galima priskirti prie narkotinių medžiagų, toks aiškinimas prieštarautų šios konvencijos bendrai idėjai ir jos tikslui „apsaugoti žmonijos sveikatą ir gerovę“. Teisingumo Teismas nurodo, kad remiantis dabartinėmis mokslo žiniomis, į kurias reikia atsižvelgti, skirtingai nei tetrahidrokanabinolis (paprastai vadinamas THC), kitas iš kanapių išgautas kanabinoidas – pagrindinėje byloje nagrinėjamas KBD – neturi psichotropinio poveikio ir kenksmingo poveikio žmonių sveikatai.

Antra, Teisingumo Teismas nusprendė, kad pagal laisvą prekių judėjimą reglamentuojančias nuostatas draudžiamos tokios teisės nuostatos, kaip nagrinėjamos pagrindinėje byloje. Draudimas prekiauti KBD yra kiekybiniam importo apribojimams lygiavertčio poveikio priemonė, draudžiama pagal SESV 34 straipsnį. Vis dėlto Teisingumo Teismas patikslina, kad tokios nuostatos gali būti pateisinamos vienu iš SESV 36 straipsnyje išvardytų bendrojo intereso pagrindų, pavyzdžiui, visuomenės sveikatos apsauga, kuria remiasi Prancūzijos Respublika, su sąlyga, kad šios teisės nuostatos yra tinkamos šiam tikslui įgyvendinti ir neviršija to, kas būtina jam pasiekti. Tai turi įvertinti nacionalinis teismas, tačiau Teisingumo Teismas šiuo klausimu nurodo du aspektus. Viena vertus, jis pažymi, kad draudimas prekiauti nebūtų taikomas sintetiniam KBD, kuris turi tas pačias savybes kaip nagrinėjamas KBD ir kuris galėtų būti naudojamas kaip jo pakaitalas. Jei ši aplinkybė pasitvirtintų, tai reikštų, kad Prancūzijos teisės nuostatos nėra tinkamos nuosekliai ir sistemiskai siekti visuomenės sveikatos apsaugos tikslo. Kita vertus, Teisingumo Teismas pripažįsta, kad Prancūzijos Respublika neprivalo įrodyti, jog KBD yra taip pat pavojingas kaip ir tam tikros narkotinės medžiagos. Vis dėlto **nacionalinis teismas turi įvertinti turimus mokslo duomenis, kad įsitikintų, jog, kaip teigiama, kylantis realus pavojus visuomenės sveikatai nėra grindžiamas vien teoriniais svarstymais. Draudimas prekiauti KBD yra priemonė, kuria, be kita ko, labiausiai ribojama prekyba produktais, kurie teisėtai pagaminti ir kuriais teisėtai prekiaujama kitose valstybėse narėse, ir jis gali būti nustatytas tik tuo atveju, jeigu realus pavojus visuomenės sveikatai yra pakankamai pagrįstas.**

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

³ Nuoroda pateikiama visų pirma 2004 m. spalio 25 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2004/757/TVR, nustatančio būtiniausias nuostatas dėl nusikalstamų veikų sudėties požymių ir bausmių neteisėtos prekybos narkotikais srityje (OL L 335, 2004, p. 8), 1 straipsnio 1 dalies a punkte.

⁴ 1971 m. Jungtinių Tautų Psichotropinių medžiagų konvencija, sudaryta 1971 m. vasario 21 d. Vienoje (*Jungtinių Tautų sutarčių rinkinys*, 1019 t., Nr. 14956).

⁵ 1961 m. Jungtinių Tautų Bendroji narkotinių medžiagų konvencija, pasirašyta 1961 m. kovo 30 d. Niujorke, iš dalies pakeista 1972 m. protokolu (*Jungtinių Tautų sutarčių rinkinys*, 520 t., Nr. 7515).